

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. президента

Ксенія СЕМЕНОВА

2025 р.

ПРОГРАМА

ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДО АСПІРАНТУРИ

зі спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини

(за спеціалізаціями)»

третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація

та міжнародні відносини»

Освітньо-наукова програма «Міжнародні економічні відносини»

КИЇВ-2025

Програма розроблена на основі освітньо-наукової програми підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.

Програму розробили:

Професор кафедри міжнародних економічних відносин,
бізнесу та туризму

Факультету права та міжнародних відносин
доктор економічних наук, професор

Наталія ГРУЩИНСЬКА

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин,
бізнесу та туризму

Факультету права та міжнародних відносин
кандидат економічних наук, доцент

Леся ПОБОЧЕНКО

Професор кафедри міжнародних економічних відносин,
бізнесу та туризму

Факультету права та міжнародних відносин
кандидат економічних наук, доцент

Інна НАБОК

Програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин, протокол № 8 від 02 квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

Леся ПОБОЧЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Програма підготовлена авторським колективом кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)».

Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність творчо мислити, вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

Під час проведення вступного іспиту забороняється користуватись будь-яким допоміжним матеріалом.

Вступні випробування до аспірантури проводяться очно та/або дистанційно (за допомогою Google Meet), у т.ч. для осіб, які зареєстровані та перебувають на тимчасово окупованій території – за зверненням вступника, за обов'язкової присутності не менше двох членів та голови предметної комісії у кожній аудиторії.

Оцінювання додаткових вступних випробувань відбувається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано». У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не зараховано», він не допускається до наступного вступного іспиту і позбавляється права брати участь у конкурсі.

ЗМІСТ ДОДАТКОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Міжнародна економічна система

Світове господарство і національні економічні інтереси. Суб'єкти й об'єкти світогосподарських зв'язків.

Інтернаціоналізація господарського життя, глобалізація економічного зростання як чинники цілісності міжнародної економічної системи.

Темпи і пропорції світового господарства. Тенденції формування світової економічної рівноваги.

Світове господарство як система

Міжнародні економічні відносини як наука та система знань.

Поглиблення процесу інтернаціоналізації господарського життя.

Необхідність відбудови системи світогосподарських зв'язків у повоєнний період. Зміни в розстановці сил у світовому господарстві. Зміни у масштабах, формах і напрямках вивозу капіталу. Формування світових центрів економічної сили. Посилення ролі ТНК у світовій економіці. Стан та тенденції розвитку міжнародної торгівлі в повоєнний період.

Місце України в системі світового господарства.

Міжнародний поділ праці

Міжнародний поділ праці – основа міжнародних економічних відносин. Аналіз змін в системі МПП під впливом науково-технологічної революції та глобальної соціально-економічної трансформації. Міжнародна кооперація виробництва як форма міжнародної кооперації праці.

Міжнародний поділ праці як різновидність територіального поділу праці. Головні фактори розвитку міжнародного поділу праці в сучасних умовах: забезпечення умов зростання; економія національних витрат праці, заміщення матеріальних, фінансових, технологічних, інвестиційних, трудових ресурсів.

Інтернаціоналізація господарського життя

Суть і форми прояву інтернаціоналізації господарського життя.

Поглиблення внутрішньогалузевої спеціалізації у світовому господарстві. Критерії і показники інтернаціоналізації господарського життя. Динаміка експортної квоти в сучасних умовах.

Особливості, критерії і показники транснаціоналізації виробництва. Індекс транснаціоналізації. Інтернаціоналізація процесу економічного зростання. Світовий характер сучасних продуктивних сил та його прояв в економіці України.

Інтеграційні процеси у світовому господарстві

Основні фази і стадії розвитку міжнародної економічної інтеграції: преференційна зона, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний і валютний союз, повна інтеграція.

Західноєвропейська інтеграція і Україна. Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Інтеграційні процеси в Північній Америці. Інтеграційні угруповання в країнах, що розвиваються. Південноамериканська економічна система /ПАЕС/; Спільний ринок країн Південного конусу /МЕРКОСУР/; економічні союзи в Африці, Магрибське економічне співтовариство, митний і економічний союзи Центральної Африки /ЮДАЕК/ та ін.

Перспективи участі України в міжнародних інтеграційних об'єднаннях. Дезінтеграційні процеси сучасності: причини, фактори, механізми.

Зовнішня торгівля та світовий ринок

Географічний розподіл зовнішньої торгівлі. Головні причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі між промислово розвиненими державами. Місце нових індустріальних країн у світовій торгівлі.

Зовнішня торгівля України. Проблеми поліпшення структури експортно-імпортних поставок. Головні фактори конкурентоздатності та їх реалізація в зовнішній торгівлі України.

Міжнародна інвестиційна діяльність

Зміна питомої ваги головних економічних центрів у вивозі капіталу, форми і види зарубіжного інвестування.

Транснаціональні корпорації, спільні підприємства, вільні економічні зони та їх роль у сучасному світовому господарстві.

Іноземні інвестиції в економіці України.

Міграція робочої сили у світовому господарстві

Основні риси і напрями сучасних міграційних процесів. Основні міжнародні ринки робочої сили.

Проблеми міждержавного розподілу трудових ресурсів.

Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси.

Міжнародні валютно-фінансові і кредитні відносини

Міжнародні валютно-фінансові і кредитні відносини як підсистема світового господарства.

Суть і основні функції міжнародних кредитних відносин. Джерела і види міжнародних кредитів. Міжнародні ринки позичкових капіталів. Вартість і валюти міжнародного кредиту.

Глобальні проблеми сучасного світового господарства

Поняття «глобальні проблеми». Класифікація глобальних проблем світової економіки і причинно-наслідкові фактори їх формування.

Питання забезпечення національного суверенітету в умовах загострення глобальних проблем світового господарства.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Міжнародна економічна діяльність України: підручник / А.А.Мазаракі, Т.М. Мельник, О.В. Гончаренко та ін. н.; за ред. А. А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 704 с.
2. Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: Навчальний посібник / Лютак О.М., Баула О.В., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Корольчук Л.В., Кравчук П.Я., Урбан О.А., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2022. 324 с.
3. Сидоров О. А., Фісуненко Н. О., Альошина Т. В. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник; кол. авторів; за заг. ред. д. е. н. Фісуненко П. А. – Дніпро: Арт-Прес, 2023. 400 с.

Додаткові

1. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <http://www.wto.org>;
2. Офіційний сайт ЮНКТАД. URL: <http://www.unctad.org>;
3. Офіційний сайт МВФ. URL: www.imf.org.
4. Офіційний сайт Групи світового банку. URL: www.worldbank.org.
5. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). URL: <http://www.oecd.org>.